

LKP Anykščių rajono komiteto ir
Anykščių rajono Darbo žmonių
deputatų tarybos vykdomojo komiteto

NUTARIMAS

Anykščiai, 1960 m. sausio mėn. 15 d.

Apie socialistinių įsipareigojimų vykdymą
rajo kolūkiuose

LKP Anykščių rajono komitetas ir Anykščių rajono DZD Tarybos vykdomasis komitetas, peržiūrėję 1959 metų gyvulininkystės produktų gamybos rezultatus, nutaria:

1. Pripažinti 1959 m. socialistinio lenktyniavimo nugalėtoju pieno gamyboje „Anykščių šilėlio“ kolūkį, 100 ha žemės ūkio naudmenų pagaminusį po 357,1 cnt pieno. Iš kiekvienos karvės čia primelžta po 3.032 kg pieno. 1959 m. pieno pardavimo valstybei planas įvykdytas 279 proc.

2. Pripažinti 1959 metų socialistinio lenktyniavimo nugalėtoju mėsos gamyboje „Lenino keliu“ kolūkį, pagaminusį 100 ha žemės ūkio naudmenų po 45,7 cnt mėsos, tame skaičiuje kiaulienos mėsos 100 ha ariamos žemės po 39,2 cnt. 1959 m. mėsos valstybinių pirkimų planas čia įvykdytas 158 proc.

3. Įteikti „Anykščių šilėlio“ ir „Lenino keliu“ kolūkiams pereinamąsias Raudonąsias vėliavas ir pinigines premijas po 600 rub. kiekvienam, gyvulininkystės pirmūnams, pagal kolūkių partinių organizacijų ir kolūkių valdybų nuožūrą, premijuoti.

V. LUKOSEVICIUS

LKP Anykščių rajono komiteto sekretorius

P. MARCIUKAS

Anykščių rajono DZD Tarybos vykdomojo komiteto pirmininkas

Rižanės sritis. 1955 metais, srities partinės organizacijos šaukimu, baigusi vidurinę mokyklą, komjaunuolė Jekaterina Radiuchina nuėjo dirbti į Silovo rajono VLKJS XIII suvažiavimo vardo kolūkio fermą. Jaunoji melžėja iš kiek-

vienos karvės primelždavo po 5 tūkstančius kg pieno. 1959 m. J. Radiuchina jau vadovavo fermai. Ji yra VLKJS CK narys.

Nuotraukoje: J. Radiuchina (centre) pasakoja Silovo rajono komjaunimo komiteto biuro nariams apie jos vadovaujamos fermos darbuotojų prisilmtus socialistinius įsipareigojimus 1960 m.

A. Kniazevo (TASS) nuotr.

Cvirkiečiams reikia per žiemą pasigaminti 500 tonų komposto. Tiek reikėjo ir pernai, ir užpernai. Bet nė vienas metais kompostai negaminami.

Pirmos brigados brigadininkas Rasikas tiesiog visa gerklę šaukia, kai užsimenama apie kompostų gamybą.

— Kask, vežiok tas durpes. Ne, neturim tam laiko, — krato rankas jis.

Už tai ir derliai čia vos antrą-trečią grūdą teduoda. Neseniai sąs-

kaitininkai paskaičiavo praėjusių metų grūdinių kultūrų derlingumą. Paskaičiavo ir patys išsigando: vos keturis centnerius grūdų hektaras tedavė.

O vis tik kolūkio vadovų šis faktas nejaušina. Vasarą durpių kompostavimui paruošta nebuvo. Dabar, pagal planus, kas penkiolika dienų kolūkis turi pagaminti po 100

KOLEKTUVINIS DARBAS

LIETUVOS KP ANYKŠČIŲ RAJONO KOMITETO
IR RAJONO DZD TARYBOS ORGANAS

1960 m.

sausio

28 d.

Ketvirtadienis

Nr. 9 (1096)

KAINA 15 KAP.

Eina nuo 1948 m.

Dvigubai daugiau negu pernai

(Pasakoja „Tarybinio artojo“ kolūkio brigadininkas Augustinas)

Šią žiemą laukų tręšimui sukaupsime apie 3000 tonų kompostų. Tai dvigubai daugiau negu pernai. Trašas kaupiame tokiu išskaičiavimu, kad kiekvienam hektarui tektų ne mažiau kaip po 6 tonas durpių-mėšlo komposto.

Kaip organizuota pas mus komposto gamyba? Dar rudenį durpės buvo sustumtos į volus. Jas susivežėm prie tvartų ir kreikė-

me gyvuliams. Į durpes gerai susigeria srutos. Kratome sluoksni durpių ir sluoksni šiaudų. O paskui arkliais vežame į laukus ir taip paruoštą kompostą pilame į krūvas.

Kompostavimui tvartuose turim parsivežę apie 1000 tonų durpių. Jas sukompostavus vešimės naujas. Traktorininkas Bronius Budreika pirmasis atsiremontavo jam priskirtą traktorių, mechanikas

Jonas Grebnickas ruošia specialias roges. Po kelių dienų imsime vežti durpes. Vien tik mūsų brigada įsipareigojo pagaminti laukų tręšimui 500 tonų komposto. Klaipėdiečių geros iniciatyvos paskatinti sukaupsime kuo daugiau trašų ir jau šiemet ryžtamės gauti iš kiekvieno grūdinių kultūrų hektaro dviem trim centneriais grūdų daugiau, negu pernai.

Kolūkiet, brigadininke!

Rūpestingai kaupkite trašas. GAMINKITE KOMPOSTUS.

Atminkite, kad nepatrėšus dirvos nebus gero derliaus!

Gerą iniciatyvą parodė klaipėdiečiai, kiekvienam ariamos žemės hektarui pasiryžę paruošti po 9–10 tonų vietinių trašų. Su Klaipėdos rajono žemės ūkio darbuotojų kreipimusi į visus respublikos kolūkiečius susipažino ir „Laisvo artojo“ kolūkio nariai. Bet kol kas čia komposto gamyba nepradėta.

Antroje brigadoje ant melioracinių griovių stūkso didžiulės krūvos durpių. Čia pat durpynas. Krauk tas

durpes į vežimus, vežk, maišyk su mėšlu ir fosforitmilčiais ir turėsi geriausių trašų. Tuo tarpu kolūkio pirmininkas V. Bačiulis guodžiasi:

— Užteks mėšlo.

trėštuose kalneliuose ir smėlynėliuose.

Dabar kolūkyje netrūksta laisvų žmonių. Dyki stovi arkliai. Kiekviena brigada galėtų suorganizuoti po 10–15 pastorių, ir

per dieną kolūkis pagamintų ne mažiau kaip

20–30 tonų durpių-mėšlo komposto.

Nėra ko snausti šio kolūkio žemdirbiams. Iki pavasario juk reikia paruošti daugiau kaip 3000 tonų vietinių trašų. O kol trašos durpyne, tegul kol-

TRAŠOS DURPYNE...

Kam čia vargti. Žmonių trūksta...

Nebe pirmieji metai taip kalbama, o mėšlo nepakanka visiems ariamams patrėšti. Jo gauti tik kaupiamosios kultūros. Gi jėgai dažniausiai skursta nepa-

niekas nepagalvoja, kad mineralinės trašos nemažai kainuoja ir vien jomis tręšiant laukus gero derliaus nebus.

Pasvarstykite, draugai cvirkiečiai, Klaipėdos rajono žemdirbių kreipimasi ir pasimokykite, kaip reikia kaupti vietines trašas. Paruošit kiek reikiant trašų, gerus derlius išauginsit, — nereikės už darbadienį gramų dalintis.

C. Berčiūnas

P. Cvirkos vardo kolūkis

Nuo griovių į dirvas

Šiemet „Kelias į komunizmą“ kolūkio žemdirbiai paruoš vietinių trašų dvigubai daugiau, negu pernai. Į pasėliams skirtos žemės hektarą numatoma išvežti po 10 tonų komposto bei mėšlo.

Geriausieji kompostas gaminamas trečioje, Ant. Mogylos vadovaujamoje brigadoje. Kasdien dešimt pastorių nuo melioracinių griovių veža durpes į laukus. Čia jos maišomos su mėšlu ir arkliais minamos į krūvas. Komposto gamyboje dalyvauja visi brigados kolūkiečiai. Brigada jau paruošė daugiau kaip 100 tonų vertingų vietinių trašų.

Taip pat stropiai gamina kompostą ir M. Gražio vadovaujamos brigados žemdirbiai.

Kolūkis jau pagamino 250 tonų durpių-mėšlo mišinių.

— Per eilę metų įsitikinom, kad didžiausia mūsų klaida buvo nesirūpinimas vietinių trašų sukaupimu, — kalba kolūkiečiai. — Šiemet tokios klaidos nebedarysime.

K. Bernotas

ūkiečiai ir negalvoja šiais metais padidinti grūdinių kultūrų derlingumą iki 11 centnerių iš hektaro. Pirmiausia — dirbti reikiai!

B. SILGALIS

Tulos sritis. TSKP CK gruodžio Plenumo nutarimų paskatinti srities žemės ūkio darbuotojai įsipareigojo parduoti valstybei 147 tūkstančius tonų mėsos, t. y. trigubai daugiau, negu planuota.

Geral dirba „Borovkovo“ tarybinio ūkio kiaušinė komjaunuolė Valentina Korolova. Praeitais metais ji nupenėjo 1410 kiaušų, kurios svėrė 1289 centnerius. Toks rezultatas Tulos srityje pasiektas pirmą kartą. V. Korolovos darbo sėkmę nulėmė tas, kad ji kiaušius laikė palaidas, šėrė iš automatinų šėryklių.

1960 metais V. Korolova įsipareigojo nupenėti 2 tūkstančius kiaušų.

Nuotraukoje: V. Korolova.

P. Maslovo (TASS) nuotr.

Kolūkiečių ir darbininkų draugystė

Neseniai i Trumbatiškio kultūros namų salę su drama „Tėvų klaida“ buvo atvykę Utenos rajono Antalgės tarybinio ūkio dramų ratelio nariai.

P. Cvirkos vardo kolūkio pirmininkas A. Juknevičius visų P. Cvirkos vardo kolūkiečių vardu karštai padėkojo svečiams už atsilankymą, palinkėjo sėkmės kūrybiname darbe.

Antalgės tarybinio ūkio dramų ratelio nariai, savo ruožtu padėkojo už šiltą sutikimą ir pareiškė pagaldavimą, kad užsimezgusi kolūkiečių ir darbininkų draugystė neišsirtų, o dar labiau sutvirtėtų. Trumbatiškiai buvo pakviesti atsilankyti i tarybinį ūkį.

R. Pelenis

ĖDŽIOS GILIEMS TVARTAMS

Septynmečio plano įgyvendinimas per trumpiausią laiką reikalauja žymiai pakelti laukų derlingumą. Pagrindinė priemonė laukų derlingumui pakelti yra organinės trąšos. Todėl dauguma kolūkių gyvulius laiko ant mėšlo. Tačiau taip laikant gyvulius vis dažniau susiduriama su ėdžių pastatymo bei pritaikymo klausimu. Padarius melžiamoms karvėms prie sienos nuolatinau pritvirtintas ėdžias, daug sunkumų susidaro kaupiantis mėšlui, nes reikalinga dažnai išvežti jį, o karvais, esant blogam orui, negalima to laiku atlikti ir ėdžios apmina-

mos. Pastačius kilnojamąs dvivietes ar keturvietes ėdžias, taip pat dažnai reikia jas kilnoti. Tokias ėdžias, be to, gyvuliai dažnai apverčia.

Daug galvojome, kaip pagaminti pigias ir patogias ėdžias karvėms. Padedant statybininkams J. Mačėnui, Br. Čeriaukai šį klausimą pavyko išspręsti. Išbandėme ir visur pradėjome gaminti pakeičiamas daugiavietes ėdžias karvėms.

Ėdžių gali būti įvairių, atsižvelgiant i tvarto ilgį. Bet ilgesnių kaip 5—6 karvėms, kas sudaro 7,2 m, nepatariame daryti, nes pasidaro per sunkios.

Ėdžių gamybai sunaudojamas labai mažas kiekis medžiagos. Ištiesai per ėdžias reikalinga tik trijų ilgų lentų: dvi priešakyje ir viena užpakalyje. Visur kitur naudojamos lentų bei grebėstų atraižos. Apatinė ir viršutinė lentos yra ištisos. Ėdžių užpakalinė dalis ir pagrindas sujungiamas kalant ištizią lentą — pertvaras kiekvienai karvei. Pagrindinės pertvara kiekvienai karvei dedamas skersinis grebėstas, prie kurio prikalamas ėdžių dugnas. Čia dugnui gali būti panaudoti lentų gabalai. Tik reikia gerai suleisti. Ėdžių užpakalinėje dalyje tėra tik viena ištisa lenta, kuri, kaip ir priekinės dvi, duoda ėdžioms tvirtumą. Ėdžių užpakalyje aukščiau kalti lentų nereikalinga, nes sienelė atstoja tvarto sieną.

Tokių ėdžių pastatymui sunaudojama taip pat labai mažai medžiagos, nes 5—6 vietų ėdžios tereikia dviejų stulpelių ir dviejų metalinių kaiščių. Stulpelio vienas galas įkalamas i tvarto žemę, o kitas prika-

lamas prie lubų balkio. Jei reikiamoje vietoje nėra balkio, tai tenka dėti tarp balių skersinį ir stulpelį pritvirtinti prie jo. Stulpelyje ir atitinkamoje vietoje sienoje kas 25—35 cm daromos skylės, per kurias perkišamas metalinis kaištis. Ant šio kaiščio ir atsiremia ėdžių dugnas. Primitynus mėšlo, ėdžios pakeliamos aukštyrų ir kaištis perkišamas vienu tarpu aukščiau.

Tokios ėdžios užima tiek ilgį, tiek plotį labai mažą vietos. Praktika parodė, kad vienai karvei pilnai užtenka 120 cm. Jei anksčiau prie mūsų turimų dviviečių ėdžių tvarte tilpo 48 karvės, tai dabar pagaminus kilnojamą, lengvai telpa 60. Nei mėšlą lyginant, nei išvežant nesudaro jokių sunkumų, nes ėdžios neklūna.

Prie tokių ėdžių visai lengva pritaikyti ir kilnojamą automatinę girdyklas.

Tiesa, kai kurių trūkumų ir tokios ėdžios turi. Jas galima pritaikyti tik dvieiliuose tvartuose ir tik statant prie sienos.

J. Virbalas
Surdegio apylinkės
„Aušros“ kolūkio
pirmininkas

Kolūkiečiai mokosi

„Kalnapilio“ kolūkio žemdirbiai mokosi einamosios politikos ratelyje, kuris turi 18 klausytojų. Kolūkiečiai išnagrino kapitalizmo ir socializmo ekonominio lenktyniavimo rezultatus, N. S. Chruščio vizito i JAV išdavas, TSKP CK gruodžio Plenumo medžiagą, susipažino su tautine padėtimi, savo kolūkio ekonomika. Ypač aktyviai dalyvauja užsiėmimuose, gerai išsivina dėstomą medžiagą gyvulininkystės fermų vedėjas komunistas Tadas Mickūnaitis, komjaunuoliai: pakrovėjas Bronius Ulba, apylinkės sekretorė Aldona Petronytė.

Ratelio darbas būtų dar geresnis, jeigu juo daugiau rūpintųsi kolūkio partinė organizacija. Jos sekretorius Vaclovas Jūras — ratelio klausytojas, tačiau i užsiėmimus lankosi nereguliariai. Sistemingai praleidinėja užsiėmimus ir Akmenės apylinkės pirmininkas kandidatas i TSKP narius Vytautas Klimavičius. Reikia, kad šie draugai lankytųsi i užsiėmimus.

J. STASIONAITĖ

Mūsų žmonės

Nuo darbininko iki meistro

Dvidešimt metų Antanas Katinas dirba ryšininku. Pradėjo jis nuo paprasto pašto darbininko. Kur nutrūkdavo telefono laidas, kur reikėdavo radijo reproduktorių pastatyti, ten Katinas būdavo siunčiamas. Bet jis nepasitenkino turimomis žiniomis: savistoviai mokėsi fizikos, nagrinėjo telegrafo ir telefono aparatūros įrengimus.

Pokario metais Antanas Katinas buvo pasiųstas i pasitobulinimo kursus. Po to jis tapo Anykščių linijų apylinkės meistru.

Iš pirmo žvilgsnio paprastas ir nesudėtingas atrodo jo darbas.

Budėk telefono stotyje ir žiūrėk, kad aparatūra negestų. Bet savo pareigoms Antanas Katinas atiduoda tikrai daug širdies. Jis stengiasi patobulinti telefono stoties įrengimus, pasiekti, kad nebūtų jokių gedimų.

Ne vien stoties darbas jam rūpi. Katinas rūpinasi radiofikuoti kuo daugiau darbo žmonių butų. Vien praeitais metais rajone buvo radiofikuota 180 butų. Dabar jau radiofikuoti 34 kolūkiai, Anykščių ir Troškūnų miestai. Kas metai gerėja telefoninis gyventojų aptarnavimas. Jau šiais metais Anykščiuose numatoma pastatyti automatinę telegrafo

stotį. Nebetoli tas laikas, kai kiekvienoje ištangoje stovės telefonas-automatas.

Nuotraukoje geriausias Anykščių linijų apylinkės meistras A. Katinas.

B. MELENISKIS

PIRKĖJAS IŠEINA PATENKINTAS

— Ši medžiaga jums kaip tik prie veido tinka. O gal pažiūrėkite tą margą rietimą? — nuoširdžiai siūlo Debeikių universalinės

parduotuvės Nr. 1 vedėja Marija Talačkienė.

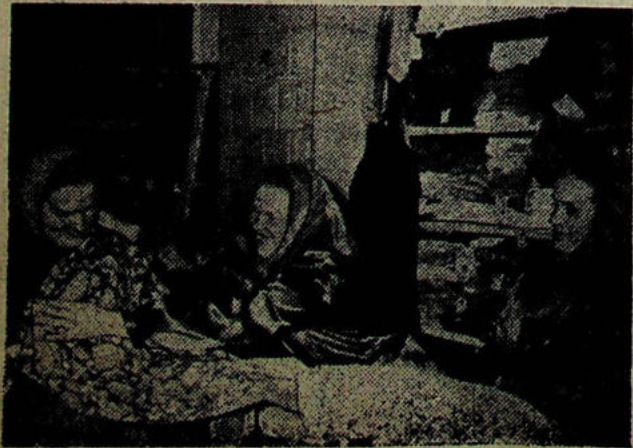
Ji dešimtį metų išdirbo už prekystalio. Per tą laiką ji pasižy-

mėjo kaip stropi darbuotoja. Kiekvieną mėnesį pardauotuvė viršija prekių pardavimo planus.

Kas beatsilanko šioje pardauotuvėje, visada apleidžia ją patenkintas, nešinas geru pirkinium.

Nuotraukoje: vedėja Marija Talačkienė ir pardavėja R. Gruodienė padeda išsirinkti suknelei medžiagą A. Litvinienei.

C. Bytauto nuotr.

Feljetonas BROKDARIŲ DIENORAŠTIS

1957 m. gruodis. Buvusio Troškūnų rajono kultūros skyriaus vedėjo Ašakėno kabinete iškilmingas momentas. Skyriaus vedėjas ir „Gimtosios žemės“ kolūkio pirmininkas Gromulas suraitė parašus lape, kuriame juodu ant balto išklota: „Gimtosios žemės“ kolūkis pasižada iki 1958 metų lapkričio 1 d. Troškūnuose pastatyti ir įrengti kultūros namus, sandėlį, užtvirtinimą. Pinigai — 79 tūkstančiai rb. — užmokami „iš kalno“.

Kitą dieną pinigėliai jau šlamėjo kolūkio kasoje.

1958 m. kovas. „Gimtosios žemės“ kolūkio kontoroje pasigirsta telefono skambutis.

— Kolūkis klauso, — pakelia ragelį pats kolūkio pirmininkas. — Kultūros skyrius?... Kada pradėsime statyti kultūros namus? Greit. Medžiagas obliuojame.

Rugsėjis. — „Gimtosios žemės“ kolūkis, — i ragelį atraportuoja buhalteris Kiela. — ...Kas, kas? Kultūros skyrius? Pirmininko? Pažiūrėsiu.

— Manęs nėra. — nukerta pirmininkas. — Pasakyk: šįmet pradėdame statyti.

1959 m. gegužis-birželis. Kultūros skyriaus darbuotojai iš džiaugsmo trina rankas. Kolūkio statybininkai, vadovaujami Vareikos, pastatė kultūros namų sienas.

Rugsėjis. Prie statomų kultūros namų atgabenamos lentos luboms ir grindims. Naktelė kita ir dalis jų (matyti, čia airtvaro darbas!) pavirto atraižomis. Statybininkai sumanūs vyrai. Geru minėdami išgertą degtinę už šuntakiais nukellavusias len-

tas, iš blogos kokybės lentų sukalė lubas ir grindis.

Spalis. Prasidėjo dažymas.

— Pirmiausia tepsim grindis, — davė nurodymą brigadininkas ir, pasigaminęs kokio tai „rasalo“, brūkštelėjo dažymo šepečiu. Kiti vyrukai reikšmingai susižvalgė.

O paskui dažė lubas. Juo daugiau braukė šepečiu, juo labiau grindys panašėjo i leopardo nugarą. O lubos nepasidavė. Keturis kartus tepė aliejiniams (taip parašyta parduotuvės sąskaitoje) dažais, matosi lentos ir tiek. O kaimynystėje gyvenantis Janulis džiaugėsi. Kaip šauniai Vareikos vyrai nudažė, išdekoravo jo namą.

Lapkritis. Statomos krosnys.

— Vyrūčiai, — griebliai už plaukų vienas iš statybininkų, — ką mes pamiršome!

— Didelis čia daiktas, kad trims krosnims neįdėjom šilbertų, — nuramino Vareika. — Kas panorės, kad pakūrenus būtų šilta, galės užlipti ant stogo ir užkišti kaminą.

1960 m. sausis. Kultūros namų pastatas „baigtas“. Verandos stovai tik strypai. Ziūrint i lubas, vietomis matosi dangus.

1960 m. vasaris. (Data perspektyvinė, o rezultatai pageldautini). „Gimtosios žemės“ kolūkio valdyba ir jos pirmininkas Zemaitis priima nutarimą baigti Troškūnų kultūros namų statybos darbus, pakviečia buvusią Vareikos brigadą i pradeda rimtą kalbą apie broką bei pereinotus statybai pinigus. K. Bartkevičius

Didysis Čechovas

(Minint 100-ąsias jo gimimo metines)

Antonas Pavlovičius
ČECHOVAS

Sunku rasti kitą rašytoją, kurio palikimas būtų toks populiarius visame pasaulyje. Antoną Čechovą šiandien skaito ne tik rusai, ne tik broliškos tarybinės tautos, bet ir dešimtys milijonų žmonių, kalbančių visų žemynų kalbomis. Simtąsias didžiojo rusų rašytojo gimimo metines švenčia visa pažangioji žmonija, su humaniška jo kūryba siedama savo stiprėjančias taikos viltis.

Antonas Čechovas buvo revoliucionierius, jis tiesiogiai nėsaukė į kovą prieš carizmą ir kapitalizmą. Bet jo sukrečiantys savo gyvenimiška tiesa kūriniai griovė ir neigė visa, kas engia paprastą darbo žmogų, žlugdo jo laimę. Negailėstingai kritikodamas kapitalistinio pasaulio blogybes, jis didžiai pasitarnavo rusų revoliucijai, kuri sugriaudė netrukus po jo mirties. Čechovas aiškiai neišsivaizdavo būsimos žmonijos paveikslą, bet jis aistringai svajojo apie visuomeninę santvarką, kuri neluošins žmogaus, nevers jo keliaklūpsčiauti pinigui, lenktis goduliui ir tamsybei. Jis svajojo apie tuos laikus, kai žmoguje visa bus gražu: ir vidus, ir išorė, ir mintys, ir darbai. Mes didžiuojamės, jog šios nemarios svajonės įgyvendintos didžiojoje socializmo šalyje, kuri šiandieną rodo taikos ir pažangos kelią visai žmonijai.

A. Čechovas gimė 1860 m. sausio 17 d. (senoju stiliumi) Taganrogo mieste, smulkaus verslininko šeimoje. „Vaikystėje vaikystės neturėjau“ yra pasakęs Čechovas. Nuo pat mažens jis triūsė tėvo krautuvėlėje, kuri prekiaavo nuo 5 valandų ryto iki 11 valandos vakaro. Sunkų darbą reikė-

jo derinti su giedojimu cerkvės chore. O Taganrogo gimnazija buvo tikras kalėjimas, jos mokytojai — „žmonės futliaruose“. Vienas jų, inspektorius Djakonovas, ir tapo garsaus Čechovo apsakymo „Žmogus futliare“ svarbiausio veikėjo prototipu. Dar daugiau vargo patyrė jaunas

vas pradėjo literatūrinį darbą, spausdindamas humoristiniuose žurnaluose trumpus apsakymėlius.

Vaizdeliai ir feljetonai, pasirašyti Antošos Čechontos slapyvardžiu, greitai praaugta to meto žurnalų lygį. Pro tariamą jų nerūpestingumą ir humoristinę nuotaiką ima prasiveržti tikras liaudies gyvenimas, baisus mažojo žmogaus likimas. Kelių puslapių apsakymas neretai talpina visą žmogaus gyvenimą, visą jo tragediją.

Jau ankstyvojoje Čechovo kūryboje sužiba tokie rusų literatūros deimantai, kaip „Unteris Prišibejevas“ ir „Chameleonas“. Ir policininkas Očumelovas, ir unteris Prišibejevas anaipol ne tragiški personažai — tragiškoje būklėje yra tie žmonės, kuriems lemta kęsti jų sauvalę ir tamsumą, jų šunišką uolumą, tarnaujant žiauriai caristinei sistemai. Očumelovų ir Prišibejevų junga iš esmės vilko ant savo pečių visa Rusija, visa Rusijos liaudis.

A. Čechovas ir M. Gorkis Jaltoje
(iš 1900-ųjų metų pradžios nuotraukos)

Čechovas, kai, bankrutavus jo tėvui, visa Čechovų šeima išsikėlė į Maskvą, o jis pasiliko Taganroge mokslų baigti. Vaikystės išgyvenimai anksti išvystė kritišką būsimą rašytojo pažiūrą į visuomeninę santvarką, į baisias rusų liaudies gyvenimo sąlygas.

Užbaigęs Taganrogo gimnaziją, Čechovas studijuoja Maskvoje mediciną, kuriai jis liko ištikimas visą gyvenimą. Gydytojo praktika, sudurdavusi Čechovą su visų luomų atstovais, su įvairiausių ir keisčiausių ligų žmonėmis, teikė jam daug gyvos, betarpiškos literatūrinės medžiagos. Būdamas studentu-mediku, Čecho-

ria pasaulinės reikšmės kūrinius. Salia geriausiųjų pasaulinės prozos kūrinių atsistoja puikus jo apsakymas „Žmogus futliare“. Mokytojas Belikovas, bijąs mažiausio laisvės vėjo dvelkimo, gyvenąs nuolatinėje baimėje, kad kas nors neatsitiktų, persekiojamas kiekvieną laisvesnę mintį, yra šlykšti ir baisi carinės Rusijos figūra. Belikovas ne vienas to meto tikrovėje. Rašytojas, — o drauge su juo skaitytojas — supranta, jog Belikovas tai socialinės sistemos, socialinio auklėjimo padarinys. Rašytojas su liūdesiu teigia: „Belikovą palaidojo, o kiek tokių žmonių futliare

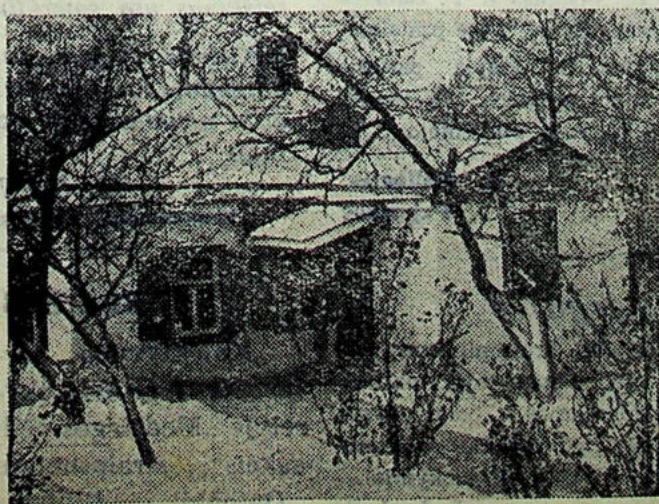
dar liko, kiek jų dar bus!“

Pasaulinio skambėjimo veikalu laikoma viena stipriausiųjų Čechovo apsakų „Palata Nr. 6“. Rašytojo pasakota psichiškai palięusių palatos istorija tiesiog sukrėtė jo amžininkus. Visa Rusija pasijuto esanti „Palatos Nr. 6“ būklėje. Sukrėtė ši apsaką ir Lenina, kuris visą gyvenimą domėjosi Čechovo kūryba.

Garsios visame pasaulyje psichologinės — lyrinės Čechovo novelės, tokie novelistikos šedevrai, kaip „Namas su mansarda“, „Ana ant kaklo“, „Dama su šuniuku“, „Vėjavaikė“ ir kt. Plataus pripažinimo nusipelnė jo pjesės „Dėdė Vania“, „Trys seserys“, „Žuvėdra“, „Vyšnių sodas“, atvertę naują puslapi dramaturgijoje ir teatre.

Paskutiniajame savo gyvenimo ir kūrybos laikotarpyje Čechovas ėmė aiškiai išvelgti jėgas, galinčias iš pagrindų pertvarkyti gyvenimą. Jau „Vyšnių sode“, palaidojęs senos kartos svajonių iliuzijas, Čechovas džiugiai sveikina auštantį Tėvynės rytą. Dar pakilėnis optimistiškas apsakymas „Nuotaka“, sukurta 1903 m., beveik vienu metu su „Vyšnių sodu“. Apsakymo herojė Nadia nesitenkina svajonėmis ir viltimis. Mums aišku, jog ji ateis į revoliucijos kovotojų gretas. Ši apsakymą Čechovas skaitė Gorkiui, kuriam jautė gilią pagarbą ir draugiškumą.

M. Sluckis

Namas Taganroge, kur gimė A. P. Čechovas. Dabar čia A. P. Čechovo namas-muziejus.

Asmeninis Čechovo gyvenimas, pradedant vaikyste, buvo nelengvas. Amžinai jam stigo pinigų, laiko poilsui. Jį išnaudodavo leidėjai, nepaisydami jo silpnos sveikatos ir pasaulinės garbės. Ilgai sirgęs džiova, jis mirė 1904 m. liepos 2 d. Vokietijos kurorte Badenveilere.

Savo giliu, savaimingu meniškumu,

A. Čechovas ir L. Tolstojus
(1902—1904 m. m. nuotrauka)

aistringa meile paprastam žmogui, Čechovas užima vieną pirmųjų vietų pasaulinėje literatūroje. Jo novelės ir pjesės turėjo ir tebeturi vaisingos įtakos daugeliui prozininkų ir dramaturgų. Be Čechovo poveikio neišsivaizduojamas ir lietuvių apsakymas. Tokie brandūs mūsų apsakymo meistrai, kaip Biliūnas, Vienuolis ir Cvirka savo metu daug pasimokė iš didžiojo rusų novelisto. Neįkainuojamas Čechovo dramaturgijos indėlis į lietuvių teatro meno vystymą.

Korespondentai PRANEŠA

Viešintų
vidurinėje
mokykloje

A. ČECHOVUI
ATMINTI

Viešintų vidurinė mokykla ir biblioteka organizuoja 100-ųjų A. Čechovo gimimo metinių minėjimą. XI klasės moksleiviai paruošė scenal A. Čechovo „Piršlybas“. Turiningą programą paruošė ir kitos klasės.

Ant. PASKAUSKAS

ATVIRI KELIAI

Viešintų vidurinės mokyklos abiturientai surengė susirinkimą tema „Kelias į gyvenimą“. Pasisakęs klasės pirmūnas komjaunuolis Romas Zemaitis nurodė, kad abiturientai turi teisingai pasirinkti sau kelią į gyvenimą. Vienai gali mokytis, o kiti eiti dirbti į gamybą. Jonas Jokubėnas ir Paulina Tvaskutė išreiškė pageldivimą dirbti gimtajame kolūkyje. Kiti klasės draugai nori mokytis specialiose mokyklose.

A. KALNIUS

STROPUS
KOLŪKIETIS

Krupščiai darbuojasi vežiku „Keltas į komunizmą“ kolūkio klauklidėje Kazys Kvietinskas. Jis kasdien šerikėms pristato vandenį, koncentruotus pašarus ir kraką. Nelengvos jo pareigos, bet jis jau penkti metal tą darbą dirba.

Sunkiausias laikotarpis jam buvo vasara, kada užėjo dideli karščiai, išdžiūvo šuliniai ir apylinkėje tekanys upeliai. Tada Kazys važiuodavo į Lipšio ežerą vandens. Nors Kvietinskui jau 70 metų, bet darbe jis gali lenktyniauti su jaunais.

Br. BUDREIKA

JAUNASIS
LAISKANESYS

Nuo praėjusių metų vasaros Povilas Balčiūnas dirba „Vienybės“ kolūkio laiskanešiu. II jungtinės brigados kolūkiečiai patenkinti laiskanešio darbu. Povilas Balčiūnas ne tik gerai dirba, bet ir mokosi Traupio kalmo jaunimo vakarinėje mokykloje.

A. GILVYDIS

KLAIPĖDOJE

Sausio 28 dieną sukanka 15 metų, kai Tarybinė Armija išlaisvino iš hitlerinų grobių Lietuvos uostą Klaipėdą. Nors ir baisiai nunokojo miestą fašistai, tačiau Klaipėdos darbo žmonės per 15 Tarybų valdžios metų ne tik užgiedė karo padarytas žalą, bet ir, broliškų tarybinių tautų padedami, žymiai pralenkė prieškarinį lygį, pastatė naujas pramonės įmones, įsteigė naujas mokyklas, kultūros įstaigas.

Uostamiestis statosi

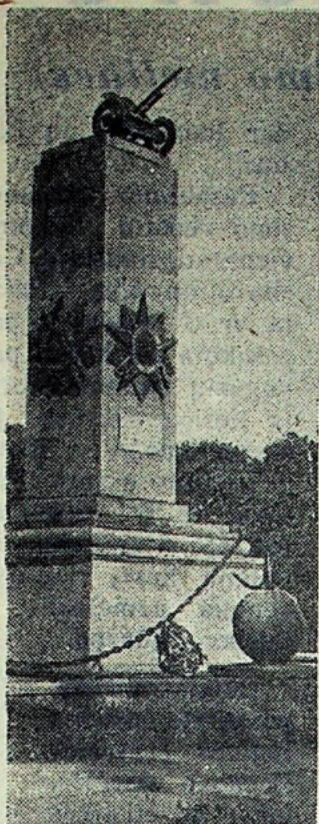
Karo metu buvo sugriauta 60 procentų gyvenamųjų namų. Pokario metais naujai pastatyta ir perduota naudotis darbo žmonėms 160.000 kvadratinį metrų gyvenamojo ploto. Pietinėje miesto dalyje išaugo pulkus žvejų gyvenamasis rajonas su daugiaaukščiais pastatais, erdvėmis parduotuvėmis, asfaltuotomis gatvėmis. Buvusiuose dykuose plotuose įsikūrė „Baltijos“ žvejų kolūkio ir laivų remonto įmonės darbininkų gyvenvietės. Šimtus pulkių gyvenamųjų namų pasistatė individualūs statytojai — darbininkai, tarnautojai, inteligentai.

Statybų tempai kasmet įgauna vis platesnį užmojį. Per pirmuosius septynmečio metus Klaipėdos statybos trestas perdavė miesto gyventojams daugiau kaip 20.000 kvadratinį metrų gyvenamojo ploto.

Didėja žuvies sugavimas

Tarybų valdžios metais Klaipėdoje sparčiausiai iš visų pramonės šakų vystėsi žuvies pramonė. Sukurtas galingas žvejybinis laivynas, pastatytas žvejybos uostas, vienas stambiausių šalyje žuvies konservų fabrikas, šaldytuvų, medinės taros, tinklų gamybos, laivų remonto ir kitos įmonės. 1959 metais vien tik „Baltijos“ kolūkio žvejai sugavo 50.000 centnerių žuvies — dvigubai daugiau, negu buvo sugauta žuvies buržuazijos valdomoje Lietuvoje 1938 metais. O visos Klaipėdos žvejybinės organizacijos per pirmuosius septynmečio metus sužvejojo vieną milijoną centnerių žuvies.

Lietuvos žvejų laivus dabar galima sutikti ne tik Baltijos jūroje, bet ir Šiaurės Atlante bei prie tolimosios Kanados krantų. Siemet respublikos žvejai plauks į naują žūklės rajoną prie Afrikos krantų išsavinę sardinijų ir tunų žvejybą.

PERGALES PAMINKLAS
KLAIPĖDOJE
H. Paluševičiaus (ELTOS)
nuotr.

Lietuviški laivai

Pokario metais pastatyta Baltijos laivų statykla — viena stambiausių gamyklų visoje respublikoje. Jos vidutinius žvejybinis tralerius labai vertina mūsų respublikos, Kaliningrado, Latvijos ir Estijos žvejai. Čia taip pat statomi 300 tonų talpos upiniai motorlaivai. Lietuvos laivų statytojų kolektyvas pirmasis šalyje pradėjo statyti metalinius automatinus 2500 tonų kėlimosios galios plaukiojančius dokus.

MOKYKLŲ GYVENIMAS

Įdomus užklasinis darbas

Debeikių vidurinės mokyklos chemikų būrelis nariai chemijos kabinete atlieka gana sudėtingus bandymus. Tas palengvina jiems įsiviešinti medžiagų pamokų metu.

Jaunieji literatai aptaria tarybinių rašytojų kūrinis, o taip pat ir savus kūrinius, moko si knygų įrašimo.

Nuo šių mokslo metų pradžios pradėjo veikti matematikų būrelis (vadovas Liucija Skodytė). Namų ruošos

būrelis jungia daugelį mergaičių, kurios išmokės ne tik siuvinėti bei megzti, bet ir pagaminti valgius, kepti, skoningai padengti stalą.

Šiais metais ypač plačią veiklą išplėtė liaudies šokių ratelis, kuriam vadovauja jauna mokytoja Lolita Kilionaitė, merginų choras, kuriam daug metų vadovauja muzikos dėstytojas Antanas Sabaliauskas.

Abu pastarieji būreliai įtemptai dirba. Repertuarai diena iš dienos yra papildomi. Šių dviejų būrelių pagrindinis darbas — gerai pasiruošti artėjančiai kaimo meno savaitės apžiūrai, kuri vyks Debeikiuose, o išbandžius jėgas, pasiruošti respublikinei Dainų šventei.

Beveik visi moksleiviai įdomiai ir turiningai praleidžia laiką, giliną savo žinias.

Fab. ŠIAUCIULIS

Kai pasibaigia pamokos

Paskutinis skambutis. Iš klasių pasipila mokiniai. Mokykla kuriam laikui ištuštėja. Bet neilgam. Paruošę pamokas, mokiniai vėl užpildo kabinetų, salės, sceną.

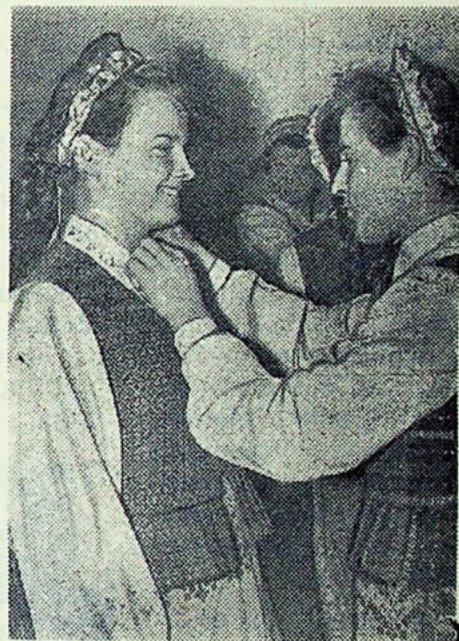
Linksmi ir naudingai praleidžia laisvalaikį Jono Biliūno vardo vidurinės mokyklos moksleiviai. Veikia eilė technikos, sporto, meno saviveiklos, muzikos ratelių.

Sokėjai mokosi įvairių šokių ir ruošiasi dainų šventei. Jau gerai jie pašoka valsą, „Sustą“, „Audėjėlę“, „Kolūkio laukelius“ ir kitus šokius. Dainų šventės repertuaro mokosi ir mokyklos choras, kuriam vadovauja mokytoja Paulikonytė.

Atsidėję dirba ir mokyklos sportininkai. Mokytojas Markevičius moko jaunuosius krepšininikus.

Ypatingai daug dirba dramos ratelis. Jam vadovauja mokytoja M. Motiejūnaitė. Moksleiviai mokosi ir artimiausiu metu ruošiasi parodyti dvi pjeses: „Rasiu tavę“ ir „Marytė“. Šio būrelio darbe jau keletą metų aktyviai dalyvauja moksleiviai.

Zina Papickaitė, Rimantas Lagūnas ir kt. Jie jau abiturientai.

Nuotraukoje: abiturientės Genė Vanagaitė (kairėje) ir Vanda Zakšauskaitė prieš išeidamos į sceną.

J. Dillo tekst. ir nuotr.

Gamtos mėgėjo kampelis

Rūpinkimės naminių balandžiais

Balandžiai, kaip ir kiti sparnuočiai, maitinasi grūdų atliekomis. Daug balandžių gyvena savistoviai prie grūdų sandėlių, ūkinų pastatų. Jie ten susiranda maisto. Nemažai balandžių yra ir Anykščių mieste. Bet jų galėtų būti žymiai daugiau, jei mokyklos jiems įruošytų namelius, jei visose vietose, kur jie galėtų gyventi ir veistis būtų įrengiami lizdai, jei visi gyventojai globotų šį miesto papuošalą.

Tačiau ne visi juos globoja. Atsiranda tokių, kurie juos šaudo ir kitais būdais naikina. Toks reiškinys yra smerktinas ir neleidžiamas.

Kiekvienas gyventojas, pastebėjęs balandžių naikintoją, turi pranešti medžiotojų draugijai arba artimiausiam gamtos apsaugos darbuotojui.

M. GRINKEVICIUS,
visuomeninis gamtos apsaugos inspektorius

KLAIDOS ISTAISYMAS

„Kolektyvinio darbo“ Nr. 7 (1094), skyrelyje „Medžiagos pėdsakai“ lyje ūnas antrą

skiltį skaityti: „nubaudė Biliūną 6 mėnesiams pataisos darbų darbovietėje, atskaitant iš jo uždarbio 20 proc.“

REDAKCIJA

Niutono kalba parlamente

Niutonas buvo anglų parlamento narys. Tačiau mokslininko nedidino atstovų kalbos ir jis visada sėdėdavo tylėdamas.

Kartą audringų diskusijų metu Niutonas staiga atsistojo. Visų žvilgsniai nukrypo į jį. Ką gi pa-

sakys ginčijamu klausimu garsusis mokslininkas?

— Šiūla uždaryti langą. Skersvėjis, — pasakė Niutonas ir atsisėdo.

Tai buvo jo vienintelė kalba parlamente.

(Mokslas ir gyvenimas)

Redaktorius St. VINCIONAS

Buvusio Valstybinio banko Troškūnų skyriaus darbuotojai

ELENAI GIRCIENEI

mirus, nuoširdžią užuojautą vyrui ir artimiesiems reiškia buvę bendradarbiai.

Meškauskas Povilas, Kosto s., gim. 1921 m., gyv. Anykščių m., Mechanizatorių gt. Nr. 4, išskėlė ištuokos bylą pil. Meškauskienėi-Vaitkūnaitėi Anastazijai, Jono d., gim. 1928 m., gyv. Šiaulių m., Seduvos gt. Nr. 6.

Bylą nagrinės Šiaulių miesto liaudies teismas.

PRIE ŽALIŲJŲ STALŲ

Praėjusį šėkmadienį Anykščiuose įvyko LTSR „B“ klasės stalo teniso pirmenybių rungtynės tarp Kauno medicinos instituto ir Anykščių I-os rinktinės.

Nugalėjo Kauno medicinos instituto stalo tenisininkai rezultatu 7:6.

Tą pačią dieną mūsų miesto antroji stalo teniso komanda žaidė respublikos „C“ klasės pirmenybių rungtynes su Ignalinos „Nemuno“ draugijos stalo tenisininkais. Čia anykštėnams sekėsi geriau. Jie svečius įveikė rezultatu 10:3.

Gerali žaidė anykštėnai B. Misiūnas ir P. Sunklodas. Jie nepatyrė pralaimėjimų. B. Mogyla pasiekė dvi pergalės, o vienas rungtynes pralaimėjo.

A. Kalibatas,
J. Pajarskas

Mokytojų pergalės

Burbiškyje įvykusiose draugiškose krepšinio rungtynėse tarp mokinių ir mokytojų komandų pergalę pasiekė mokytojos.

Įnepasisekė ir Jono Biliūno vardo vidurinės mokyklos krepšinininkams kovoti su mokytojų rinktine. Nors kova ir buvo apylygė, bet pergalę rezultatu 77:67 iškovojo mokytojai.

J. Laukys,
A. Papartis